

บทที่ 5

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

5.1 บทสรุป

กฎหมายอาญาเป็นกฎหมายที่มีวัตถุประสงค์ที่จะไม่ให้เกิดการกระทำที่ถือว่าเป็นการกระทำความผิดขึ้น เมื่อมีการฝ่าฝืนกฎหมาย ผู้ฝ่าฝืนก็จะได้รับการลงโทษ โทษจึงเป็นเครื่องมือในการข่มขู่เพื่อมิให้บุคคลทำการละเมิดต่อกฎหมาย และขั้บยั้งมิให้เกิดการกระทำความผิดซ้ำขึ้นอีก แต่อย่างไรก็ตามบรรดาความผิดและบทกำหนดโทษตามพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. 2533 มีความแตกต่างกับโทษทางอาญาโดยทั่วไป โดยเหตุที่ว่าโทษดังกล่าวเป็นโทษประเภทที่ไม่ใช่ความผิดชั่วร้ายในตัวของมันเอง (mala in se) แต่เป็นความผิดเพราะกฎหมายห้าม หรือเป็นข้อกำหนดที่รัฐกำหนดไว้เพื่อให้เกิดความเป็นระเบียบเรียบร้อยในสังคม ซึ่งเรียกกันว่าเป็น “ความผิดในทางเทคนิค” หรือ Technical Offence

บทกำหนดโทษตามกฎหมายว่าด้วยประกันสังคมจึงเป็นการมีไว้เพื่อทำให้การบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยการประกันสังคม รวมถึงการบริหารและจัดเก็บเงินสมทบกองทุนประกันสังคมเป็นไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุวัตถุประสงค์และเจตนารมณ์ของกฎหมาย แต่ทั้งนี้ การบังคับใช้นอกจากจะต้องคำนึงถึงประโยชน์ของลูกจ้างแล้ว ยังต้องให้ความเป็นธรรมกับนายจ้างอีกด้วย รวมถึงความสัมพันธ์ระหว่างนายจ้างและลูกจ้าง อันเป็นลักษณะเฉพาะของกฎหมายด้านแรงงาน และการประกันสังคม และผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. 2533 ก็มีใช้อาชญากรร้ายแรงแต่อย่างใด เพียงแต่กำหนดโทษนายจ้างซึ่งฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามกฎหมายก็เพื่อการคุ้มครองและสวัสดิการด้านประกันสังคมของลูกจ้าง มิให้ถูกนายจ้างเอารัดเอาเปรียบ ซึ่งเป็นไปตามหลักความได้สัดส่วน คือ ให้บรรลุวัตถุประสงค์ของกฎหมาย ดำเนินการให้มีความรุนแรงน้อยหรือก่อให้เกิดความเสียหายน้อยที่สุด และเกิดประโยชน์มากกว่าโทษ โดยโทษตามพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. 2533 ได้กำหนดโทษไว้ตามความหนักเบาของแต่ละข้อหา โดยมีทั้งโทษปรับ โทษจำคุก และทั้งจำทั้งปรับ แต่จากการศึกษาพบว่าบทกำหนดโทษดังกล่าวยังมีปัญหาในการใช้บังคับอยู่ แม้จะมีการแก้ไขกฎหมายมาแล้วหลายครั้ง แต่ในส่วนของบทกำหนดโทษกลับมีการแก้ไขน้อยมาก อีกทั้งอัตราโทษที่กำหนดไว้ยังไม่มีความเหมาะสมเนื่องจากอัตราโทษใช้บังคับมาเป็นเวลากว่า 20 ปี จึงไม่สอดคล้องกับสภาพสังคมในปัจจุบัน ทำให้ไม่เกิดเป็นการป้องปรามและ

ข่มขู่ยับยั้งในการกระทำความผิด เนื่องจากตามหลักนิติเศรษฐศาสตร์มีแนวคิดว่าผู้ที่มีการกระทำความผิดจะคำนึงถึงประโยชน์ทฤษฎีการก่ออาชญากรรมโดยเลือกอย่างมีเหตุผล ซึ่งการที่นายจ้างจะตัดสินใจกระทำความผิดก็ต่อเมื่อประโยชน์จากการกระทำความผิดสูงกว่าต้นทุนที่คาดว่าจะเกิดขึ้น ดังตัวอย่างเช่นกรณีนายจ้างไม่ขึ้นทะเบียนนายจ้างและทะเบียนผู้ประกันตน ซึ่งนายจ้างรายดังกล่าวมีลูกจ้างกว่า 100 คน แต่ต้นทุนที่คาดว่าจะเกิดขึ้นคือ บทลงโทษสำหรับฐานความผิดที่กระทำ เช่น ค่าปรับ หรือต้นทุนจากการถูกจำคุก ซึ่งมาตรา 96 แห่งพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. 2533 ได้กำหนดโทษไว้ คือ ระวังโทษจำคุกไม่เกิน หกเดือน หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ หรือในกรณีที่แจ้งข้อความอันเป็นเท็จ กรณีจำนวนเงินสมทบ ก็เพื่อต้องการจ่ายเงินสมทบให้น้อยลง หรือการแสดงข้อความอันเป็นเท็จกรณีแจ้งรายชื่อบุคคลที่มีชื่อผู้ประกันตนเข้ามาในระบบประกันสังคมก็เพื่อแสวงหาผลประโยชน์จากกองทุนประกันสังคม หรือตามกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง เช่น พระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ.2550 หรือตามพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. 2522 เป็นต้น จะเห็นว่าในกรณีนี้ประโยชน์ที่ได้มีมากกว่าโทษที่จะได้รับ ซึ่งทำให้เกิดแรงจูงใจในการทำความผิดเนื่องจากนายจ้างต้องรับผิดชอบต่อเดือนในส่วนเงินสมทบของนายจ้างนั้น มากกว่าโทษที่จะได้รับ หรือตัวเงินที่จะต้องปฏิบัติตามกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น โดยแนวทางที่เหมาะสมในการป้องปรามโดยใช้การลงโทษที่เป็นตัวเงิน เช่น การปรับ ซึ่งเป็นแนวทางที่มีต้นทุนต่ำและมีประสิทธิภาพ โดยการเพิ่มอัตราโทษปรับให้สอดคล้องกับสถานะทางสังคมในปัจจุบัน ประกอบจากการศึกษากฎหมายประกันสังคมต่างประเทศ คือ ประเทศฟิลิปปินส์ ประเทศมาเลเซีย และประเทศเกาหลีใต้ พบว่าบทกำหนดโทษต่างมีความรุนแรงทั้งสิ้น รวมทั้งผู้วิจัยมีแนวคิดเกี่ยวกับการปรับ โดยกำหนดตามวันและรายได้ (Day Fine) และการปรับตามจำนวนเท่าของผลประโยชน์ที่ได้รับจากการกระทำความผิด มาปรับใช้

อีกทั้งการที่พระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. 2533 มิได้กำหนดโทษกรณีนายจ้างไม่นำส่งเงินสมทบแก่กองทุนประกันสังคมซึ่งเป็นหน้าที่ของนายจ้าง ในกรณีที่หักเงินสมทบลูกจ้างไว้แล้วแต่มิได้นำส่งเงินสมทบต่อสำนักงาน โดยอ้างว่าต้องนำเงินไปหมุนเวียนในกิจการ แต่การที่นายจ้างไม่นำส่งเงินสมทบภายในกำหนดเวลา หรือหักเงินสมทบแล้วแต่ไม่นำส่ง หรือพยายามหักค่าจ้างของลูกจ้างไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วนของเงินสมทบในส่วน of นายจ้าง ซึ่งก็คือการให้ลูกจ้างออกเงินสมทบทั้งในส่วน of ลูกจ้างและนายจ้างนั่นเอง กลับไม่เป็นความผิดทางอาญาแต่อย่างใด กลับมีเพียงมาตรการลงโทษในรูปแบบเงินเพิ่มในอัตราร้อยละสองต่อเดือนและมาตรการในการยึด อาศัย ขายทอดตลาดทรัพย์สินของนายจ้างเท่านั้น แต่ก็ยังมีปัญหาในกรณีที่ผู้ทรัพย์สินหรือสิทธิเรียกร้องที่ถูกยึดหรืออายัดตามมาตรา 50 แห่งพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. 2533 แล้ว แต่ทรัพย์สินหรือสิทธิเรียกร้องดังกล่าวถูกทำลาย ย้ายไปเสีย ซ่อนเร้น หรือโอนไป

ให้แก่บุคคลอื่น แตกต่างจากกฎหมายอื่นที่สามารถดำเนินการยึด อาัยคทรัพย์สิน ได้เองที่มี บทกำหนดโทษเป็นการเฉพาะ เช่น พระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. 2560 จึงไม่สามารถควบคุม การนำส่งเงินสมทบ และบังคับใช้กฎหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ แต่จากการศึกษากฎหมาย ประกันสังคมต่างประเทศ คือ ประเทศฟิลิปปินส์ ประเทศมาเลเซีย และประเทศเกาหลีใต้ โดยเปรียบเทียบแล้วพบว่าทุกประเทศมีการบัญญัติในเรื่องการที่นายจ้างไม่นำส่งเงินสมทบไว้ สอดคล้องกัน อีกทั้งในบางประเทศยังกำหนดให้การพยายามหักค่าจ้างของลูกจ้างไม่ว่าทั้งหมด หรือบางส่วนของเงินสมทบในส่วนชองนายจ้าง หรือการให้ลูกจ้างออกเงินสมทบทั้งในส่วน ของลูกจ้างและนายจ้างเป็นความผิด ซึ่งประเทศไทยสมควรจะนำมากำหนดโทษไว้ ประกอบกับ เมื่อพิจารณาความผิดฐานไม่นำส่งเงินสมทบเปรียบเทียบกับองค์ประกอบความผิดตามประมวล กฎหมายอาญาในความผิดเกี่ยวกับทรัพย์พบว่าไม่สามารถนำมาปรับใช้ได้ แต่ก็ยังมีประเด็น ที่ควรพิจารณาในความผิดฐานยกยอกทรัพย์ หากกำหนดบทบัญญัติสันนิษฐานไว้ว่าเงินสมทบ ที่นายจ้างหักจากลูกจ้างให้ถือเป็นทรัพย์สินและกรรมสิทธิ์ของสำนักงานประกันสังคม และกองทุน ก็น่าจะนำประมวลกฎหมายอาญามาปรับใช้ได้ เนื่องจากปัจจุบันเงินค่าจ้างที่นายจ้างหักไว้ บางส่วนจากลูกจ้าง แล้วไม่นำส่งสำนักงานประกันสังคม ไม่มีบทบัญญัติที่ให้ถือว่าเงินสมทบ ดังกล่าวเป็นเงินของกองทุนประกันสังคมและถือว่าอยู่ในความครอบครองของกองทุนประกันสังคม แล้วแต่อย่างใด

นอกจากนี้ยังมีปัญหาในการบังคับใช้บทกำหนดโทษในส่วนที่เกี่ยวข้องกับหน่วยงานของ รัฐและของพนักงานเจ้าหน้าที่ในเรื่องดุลพินิจในการเปรียบเทียบและ ระเบียบสำนักงาน ประกันสังคมว่าด้วยการดำเนินคดีและเปรียบเทียบปรับ พ.ศ. 2537 ซึ่งเป็นช่องว่างที่ ทำให้การบังคับใช้กฎหมายคือประสิทธิภาพลงไป และระเบียบปฏิบัติที่ล้าสมัย และไม่ยืดหยุ่น ให้ใช้ดุลพินิจตามสภาพแห่งข้อเท็จจริง รวมทั้งปัญหาในการบังคับบทกำหนดโทษกรณีนายจ้าง เป็นนิติบุคคลซึ่งโดยสภาพแล้วจะลงโทษได้แต่เพียงโทษปรับเท่านั้น จึงสมควรแก้ไขบทลงโทษ กรณีดังกล่าวให้เหมาะสมเพื่อให้ นายจ้างเกรงกลัวต่อกฎหมาย รวมทั้งปัญหาในการบังคับใช้ กฎหมายอาญาในกรณีที่มีคำสั่งยึด อาัยคทรัพย์สินเพื่อมาชำระหนี้กองทุนประกันสังคม ซึ่งปัญหา ที่กล่าวมาข้างต้น เป็นปัญหาที่ทำให้การบังคับใช้บทกำหนดโทษยังไม่มีประสิทธิภาพ หากได้รับการแก้ไขเพิ่มเติมก็จะทำให้การบังคับใช้กฎหมายเป็นไปตามเจตนารมณ์ต่อไป

5.2 ข้อเสนอแนะ

เพื่อให้การบังคับใช้บทกำหนดโทษทางอาญาตามพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. 2533 ให้มีความเหมาะสม จึงเห็นควรให้แก้ไขเพิ่มเติม ดังต่อไปนี้

5.2.1 แก้ไขเพิ่มเติมบทกำหนดโทษตามมาตรา 96 ซึ่งเป็นเรื่องเกี่ยวกับการขึ้นทะเบียนนายจ้างและทะเบียนผู้ประกอบการ โดยเห็นควรแก้ไขอัตราโทษปรับให้สูงขึ้นเพื่อให้ผู้กระทำความผิดได้รู้สึกเกรงกลัวต่อโทษที่ระวาง ซึ่งเป็นวิธีการที่ไม่เป็นการสร้างภาระให้รัฐ โดยแก้ไขให้สอดคล้องกับอัตราเงินเฟ้อในปัจจุบัน

สำหรับโทษปรับรายวันตามมาตรา 96 วรรคสองนั้น ผู้วิจัยมีความเห็นว่าควรนำหลักการปรับโดยกำหนดตามวันและรายได้ (Day Fine) มาปรับใช้ด้วย โดยแยกคำนวณจากโทษปรับหลักตามวรรคหนึ่ง

อีกทั้งควรแก้ไขบทกำหนดโทษตามมาตรา 97 ในส่วน “...หรือไม่ยื่นแบบรายการแสดงการส่งเงินสมทบภายในกำหนดเวลาตามมาตรา 47...” โดยให้นำไปบัญญัติไว้ในมาตรา 96 ซึ่งเป็นบทกำหนดโทษที่เกี่ยวข้องกับการที่นายจ้างไม่ปฏิบัติตามเวลาที่กฎหมายกำหนดน่าจะเหมาะสมกว่า

ดังนั้น จึงเห็นควรแก้ไขบทบัญญัติตามมาตรา 96 จากเดิม

“นายจ้างผู้ใดโดยเจตนาไม่ยื่นแบบรายการต่อสำนักงานภายในกำหนดเวลาตามมาตรา 34 หรือไม่แจ้งเป็นหนังสือต่อสำนักงานขอเปลี่ยนแปลง หรือแก้ไขเพิ่มเติมรายการภายในกำหนดเวลาตามมาตรา 44 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งเป็นความผิดต่อเนื่อง ผู้กระทำต้องระวางโทษปรับอีกวันละไม่เกินห้าพันบาทตลอดระยะเวลาที่ยังฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตาม”

แก้ไขเพิ่มเติม ดังนี้

“นายจ้างผู้ใดโดยเจตนาไม่ยื่นแบบรายการต่อสำนักงานภายในกำหนดเวลาตามมาตรา 34 หรือไม่แจ้งเป็นหนังสือต่อสำนักงานขอเปลี่ยนแปลง หรือแก้ไขเพิ่มเติมรายการภายในกำหนดเวลาตามมาตรา 44 หรือไม่ยื่นแบบรายการแสดงการส่งเงินสมทบภายในกำหนดเวลาตามมาตรา 47 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งเป็นความผิดต่อเนื่อง ผู้กระทำต้องระวางโทษปรับอีกวันละไม่เกินหนึ่งหมื่นบาทตลอดระยะเวลาที่ยังฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตาม

การปรับตามวรรคสอง ให้คำนึงถึงฐานะ รายได้ และผลประโยชน์จากการกระทำ ความผิดของผู้กระทำความผิดประกอบด้วย”

5.2.2 แก้ไขเพิ่มเติมบทกำหนดโทษตามมาตรา 97 ซึ่งเป็นส่วนของการแจ้ง ข้อความอันเป็นเท็จ โดยเห็นควรแก้ไขอัตราโทษปรับให้สูงขึ้น เช่นเดียวกับมาตรา 96 และควรที่จะแก้ไขเพิ่มเติมให้กรณียื่นแบบรายการแสดงการนำส่งเงินสมทบ โดยแสดงข้อความอันเป็นเท็จ เป็นความผิดตามกฎหมายประกันสังคมด้วย รวมทั้งแก้ไขบทกำหนดโทษตามมาตรา 97 การไม่ยื่น แบบรายการแสดงการส่งเงินสมทบภายในกำหนดเวลาตามมาตรา 47 ไปบัญญัติไว้ในมาตรา 96

ดังนั้น จึงเห็นควรแก้ไขบทบัญญัติตามมาตรา 97 จากเดิม

“นายจ้างผู้ใดยื่นแบบรายการตามมาตรา 34 หรือแจ้งขอเปลี่ยนแปลงหรือแก้ไข เพิ่มเติมรายการตามมาตรา 44 เป็นเท็จ หรือไม่ยื่นแบบรายการแสดงการส่งเงินสมทบภายใน กำหนดเวลาตามมาตรา 47 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

แก้ไขเพิ่มเติม ดังนี้

“นายจ้างผู้ใดยื่นแบบรายการตามมาตรา 34 หรือแจ้งขอเปลี่ยนแปลงหรือแก้ไข เพิ่มเติมรายการตามมาตรา 44 เป็นเท็จ หรือยื่นแบบรายการแสดงการส่งเงินสมทบตามมาตรา 47 เป็นเท็จ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งผู้กระทำความผิดได้รับผลประโยชน์จากการ กระทำความผิดนั้น ไม่ว่าจะเป็ผลประโยชน์ตามพระราชบัญญัตินี้ หรือผลประโยชน์ตามกฎหมาย อื่น ผู้กระทำต้องระวางโทษปรับอีกไม่เกิน 2 เท่า ของจำนวนผลประโยชน์ที่ได้รับจากการกระทำ ความผิดนั้น”

5.2.3 แก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติในส่วนของการยื่นแบบรายการนำส่งเงินสมทบ โดยเห็นควรแก้ไขบทบัญญัติตามมาตรา 47 ให้ชัดเจนว่าหากยังไม่นำส่งเงินสมทบ นายจ้างมีหน้าที่ ต้องส่งแบบรายการก่อน และควรที่จะมีการกำหนดบทบัญญัติสันนิษฐานไว้ว่าเงินสมทบที่นายจ้าง หักจากลูกจ้างให้ถือเป็นทรัพย์สินและกรรมสิทธิ์ของสำนักงานประกันสังคม และกองทุน เพื่อ ประโยชน์ในการนำประมวลกฎหมายอาญามาปรับใช้ได้ในการปฏิบัติให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ ตามกฎหมาย

ดังนั้น จึงเห็นควรแก้ไขบทบัญญัติตามมาตรา 47 จากเดิม

“ให้นายจ้างหักค่าจ้างของผู้ประกันตนทุกครั้งที่มีการจ่ายค่าจ้างตามจำนวน ที่จะต้อง นำส่งเป็นเงินสมทบในส่วนของผู้ประกันตนตามมาตรา 46 และให้ถือว่าผู้ประกันตน ได้จ่ายเงินสมทบแล้ว ตั้งแต่วันถึงกำหนดจ่ายค่าจ้าง

ให้นายจ้างนำเงินสมทบในส่วนของผู้ประกันตนที่ได้หักไว้ตามวรรคหนึ่ง และเงินสมทบในส่วนของนายจ้างส่งให้แก่สำนักงานภายในวันที่สิบห้าของเดือนถัดจากเดือนที่มีการหักเงินสมทบไว้ พร้อมทั้งยื่นแบบรายการแสดงการส่งเงินสมทบ ทั้งนี้ ตามแบบและวิธีการที่เลขาธิการประกาศกำหนด

ถ้านายจ้างไม่จ่ายค่าจ้างตามกำหนดเวลาที่ต้องจ่าย ให้นายจ้างมีหน้าที่นำส่งเงินสมทบตามที่บัญญัติไว้ในวรรคสอง โดยถือเสมือนว่ามีการจ่ายค่าจ้างแล้ว

ในกรณีที่นายจ้างนำเงินสมทบในส่วนของผู้ประกันตน หรือเงินสมทบในส่วนของนายจ้างส่งให้แก่สำนักงานเกินจำนวนที่ต้องชำระ ให้นายจ้างหรือผู้ประกันตนยื่นคำร้องขอรับเงินในส่วนที่เกินคืนได้ตามระเบียบที่เลขาธิการกำหนด ถ้านายจ้างหรือผู้ประกันตนมิได้เรียกเอาเงินดังกล่าวคืนภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่นำส่งเงินสมทบ หรือไม่มารับเงินคืนภายในหนึ่งปี นับแต่วันที่ได้รับแจ้งให้มารับเงิน ให้เงินนั้นตกเป็นของกองทุน”

แก้ไขเพิ่มเติม ดังนี้

“ให้นายจ้างหักค่าจ้างของผู้ประกันตนทุกครั้งที่มีการจ่ายค่าจ้างตามจำนวนที่จะต้อง นำส่งเป็นเงินสมทบในส่วนของผู้ประกันตนตามมาตรา 46 และให้ถือว่าผู้ประกันตนได้จ่ายเงินสมทบแล้ว ตั้งแต่วันถึงกำหนดจ่ายค่าจ้าง เงินสมทบที่นายจ้างหักจากลูกจ้างให้ถือเป็นทรัพย์สินและกรรมสิทธิ์ของกองทุนประกันสังคมตั้งแต่หักค่าจ้างหรือวันถึงกำหนดจ่ายค่าจ้างแล้วแต่กรณี

ให้นายจ้างนำเงินสมทบในส่วนของผู้ประกันตนที่ได้หักไว้ตามวรรคหนึ่ง และเงินสมทบในส่วนของนายจ้างส่งให้แก่สำนักงานภายในวันที่สิบห้าของเดือนถัดจากเดือนที่มีการหักเงินสมทบไว้ พร้อมทั้งยื่นแบบรายการแสดงการส่งเงินสมทบ ทั้งนี้ ตามแบบและวิธีการที่เลขาธิการประกาศกำหนด

กรณีตามวรรคสองหากนายจ้างไม่สามารถนำส่งเงินสมทบได้ ให้นายจ้างยื่นแบบรายการแสดงการส่งเงินสมทบให้แก่สำนักงานภายในวันที่สิบห้าของเดือนถัดจากเดือนที่มีการหักเงินสมทบไว้ การส่งแบบรายการดังกล่าวไม่เป็นเหตุให้ถึงการเสียเงินเพิ่มตามมาตรา 49 และพ้นจากความรับผิดชอบทางอาญาแต่อย่างใด

ถ้านายจ้างไม่จ่ายค่าจ้างตามกำหนดเวลาที่ต้องจ่าย ให้นายจ้างมีหน้าที่นำส่งเงินสมทบตามที่บัญญัติไว้ในวรรคสอง โดยถือเสมือนว่ามีการจ่ายค่าจ้างแล้ว

ในกรณีที่นายจ้างนำเงินสมทบในส่วนของผู้ประกันตน หรือเงินสมทบในส่วนของนายจ้างส่งให้แก่สำนักงานเกินจำนวนที่ต้องชำระ ให้นายจ้างหรือผู้ประกันตนยื่นคำร้องขอรับเงินในส่วนที่เกินคืนได้ตามระเบียบที่เลขาธิการกำหนด ถ้านายจ้างหรือผู้ประกันตนมิได้เรียก

เอาเงินดังกล่าวคืนภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่นำส่งเงินสมทบ หรือไม่มารับเงินคืนภายในหนึ่งปี นับแต่วันที่ได้รับแจ้งให้มารับเงิน ให้เงินนั้นตกเป็นของกองทุน”

5.2.4. แก้ไขเพิ่มเติมบทกำหนดโทษโดยให้มีบทกำหนดโทษในกรณีที่นายจ้าง ไม่นำส่งเงินสมทบภายในกำหนดเวลา หรือหักเงินสมทบแล้วแต่ไม่นำส่ง หรือพยายามหักค่าจ้าง ของลูกจ้าง ไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วนเพื่อวัตถุประสงค์จ่ายเป็นเงินสมทบทั้งหมดหรือบางส่วนของ เงินสมทบส่วนชองนายจ้างให้เป็นความผิดตามกฎหมายตามพระราชบัญญัตินี้ โดยแก้ไขเพิ่มเติม ดังนี้

“มาตรา 96/1 นายจ้างผู้ใดไม่นำส่งเงินสมทบ หรือหักค่าจ้างของผู้ประกันตนตาม จำนวนที่จะต้องนำส่งเป็นเงินสมทบในส่วนของผู้ประกันตนแล้วไม่นำส่งแก่สำนักงานภายใน กำหนดเวลาตามมาตรา 47 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 6 เดือน หรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

นายจ้างผู้ใดหักค่าจ้างของลูกจ้างเกินกว่าจำนวนที่จะต้องนำส่งเป็นเงินสมทบ ในส่วนของผู้ประกันตนตามที่กฎหมายกำหนด เพื่อวัตถุประสงค์จ่ายเป็นเงินสมทบทั้งหมดหรือ บางส่วนของเงินสมทบส่วนชองนายจ้าง ต้องระวางโทษเช่นเดียวกันกับวรรคแรก”

5.2.5 ควรบัญญัติบทกำหนดโทษทางอาญาไว้เป็นการเฉพาะในกรณีที่มีผู้ทำลาย ย้ายไปเสีย ซ่อนเร้น หรือ โอนไปให้แก่บุคคลอื่นซึ่งทรัพย์สินหรือสิทธิเรียกร้องที่ถูกยึดหรืออายัด ตามมาตรา 50 แห่งพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. 2533 ดังกล่าว ตามกฎหมายว่าด้วยภาษี สรรพสามิต และตามประมวลรัษฎากร โดยแก้ไขเพิ่มเติม ดังนี้

“มาตรา 50/1 เมื่อได้มีคำสั่งยึดหรืออายัดตามมาตรา 50 แล้ว ห้ามมิให้ผู้ใดทำลาย ย้ายไปเสีย ซ่อนเร้น หรือ โอนไปให้แก่บุคคลอื่นซึ่งทรัพย์สินหรือสิทธิเรียกร้องที่ถูกยึดหรืออายัด ดังกล่าว”

“มาตรา 96/2 ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 50/1 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปีและปรับไม่ เกินสี่แสนบาท”

5.2.6 การลงโทษนิติบุคคลไม่สามารถนำโทษจำคุกมาบังคับใช้ได้ เนื่องจาก นิติบุคคลเป็นเพียงบุคคลสมมติตามกฎหมายเท่านั้น จึงบังคับได้แต่เพียงโทษปรับเท่านั้น ซึ่งผู้วิจัย เห็นว่าเมื่อนิติบุคคลไม่สามารถนำโทษจำคุกมาบังคับใช้ได้ จึงเห็นว่าควรที่จะกำหนดอัตราค่าปรับ เฉพาะกรณีการลงโทษนิติบุคคลให้สูงกว่าโทษที่ลงกับบุคคลธรรมดา และพิจารณานำหลักการปรับ โดยกำหนดตามวันและรายได้ (Day Fine) มาปรับใช้ เพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายในกรณีของนิติ บุคคลมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้นิติบุคคลขนาดเล็กและขนาดใหญ่

5.2.7 ปรับปรุงแก้ไขระเบียบสำนักงานประกันสังคมว่าด้วยการดำเนินคดีและเปรียบเทียบปรับ พ.ศ. 2537 โดยการกำหนดกรอบอัตราเปรียบเทียบปรับ โดยการกำหนดเป็นชั้นโทษตามข้อเท็จจริง ความเสียหาย และพฤติการณ์ของผู้กระทำความผิด และยกเลิกกรณีการกระทำผิดครั้งต่อไปให้เพิ่มอัตราเปรียบเทียบปรับครั้งละไม่น้อยกว่าร้อยละสิบของจำนวนค่าปรับที่เคยเปรียบเทียบครั้งก่อน รวมทั้งกำหนดในกรณีที่นายจ้างกระทำความผิดซ้ำหลายๆ ครั้ง โดยไม่เจตนา ไม่เกรงกลัวต่อบทลงโทษ ให้ดำเนินคดีอาญาโดยร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวนในทันที โดยไม่ต้องดำเนินการเปรียบเทียบคดี รวมทั้งสำนักงานประกันสังคมควรมีการเพิ่มบุคลากรด้านกฎหมายหรือนิติกร เพื่อให้การดำเนินงานด้านบังคับใช้กฎหมายมีประสิทธิภาพ

หากสามารถแก้ไขบทบัญญัติ และระเบียบที่เกี่ยวข้องให้เป็นไปตามที่กล่าวมาข้างต้นแล้ว การบังคับใช้โทษทางอาญาก็จะมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และทำให้การบังคับใช้กฎหมายตามพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. 2533 เป็นไปด้วยความเรียบร้อยตามเจตนารมณ์เพื่อดูแลลูกจ้างและผู้ประกันตน ซึ่งเป็นกำลังแรงงานในการพัฒนาประเทศชาติสืบต่อไป